

Про затвердження Змін до Правил виконання польотів державної авіації України

dep_1288 від 2017.08.07

Статус: Акт чинний

Версія від: 7 серпня 2017

Набуття чинності:

7 серпня 2017 року

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

07.08.2017 № 416

Про затвердження Змін до Правил виконання польотів державної авіації України

Відповідно до статті 7, частини другої статті 45 Повітряного кодексу України, з метою врегулювання та уточнення питань щодо організації та проведення польотів державної авіації України, **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Зміни до Правил виконання польотів державної авіації України, затверджених наказом Міністерства оборони України від 05 січня 2015 року № 2, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 26 січня 2015 року за № 82/26527, що додаються.
2. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр оборони України генерал армії України	С. Т. Полторак

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства оборони України

07 серпня 2017 року № 416

ЗМІНИ

до Правил виконання польотів державної авіації України

1) У розділі I:

2) у пункті 2:

абзац п'ятдесят п'ятий після слів “пункт управління групи бойового управління,” доповнити словами “пункт управління авіації на полігоні”;

абзац шістдесят четвертий після слів “крім ЦОВВ,” доповнити словом “підприємств,”;

абзац шістдесят восьмий викласти в такій редакції:

“установлений мінімум погоди для посадки (зльоту) - установлені наказами (розпорядженнями) керівників відповідних ЦОВВ та ЗСУ граничні значення висоти нижньої межі хмар та видимості біля землі (видимості на ЗПС), що дають змогу безпечно виконати посадку (зліт) у складних метеорологічних умовах на відповідному типі ПС та мають значення не менше ніж відповідні значення мінімуму ПС для посадки (зльоту).”;

3) пункт 3 доповнити новим абзацом такого змісту:

“ОУА ЦОВВ видають нормативні документи з питань виконання польотів з урахуванням особливостей (специфіки) своєї діяльності за умов, що вони не суперечать чинним нормативно-правовим актам, які регулюють діяльність ДА, та за погодженням з уповноваженим структурним підрозділом Міністерства оборони України з питань регулювання діяльності ДА.”;

4) у пункті 6 слова “або лікарсько-льотної експертної комісії” виключити;

5) у пункті 10 слова “при проведенні пошуково-рятувальних робіт (далі - ПРР)” замінити словами “при проведенні авіаційних робіт з пошуку і рятування (далі - АРПР) (пошуково-рятувальних робіт (далі - ПРР))”;

6) пункти 11 і 12 викласти в такій редакції:

“11. Під час виконання польотів на борту ПС мають бути:

- польотні та бортові карти, схеми польотів у районі аеродрому, дані про роботу засобів зв'язку і радіотехнічного забезпечення польотів свого і запасних аеродромів, витяги з документів аеронавігаційної інформації (далі - АНІ) (дані про порядок відходу на запасні аеродроми і схеми заходу на посадку на них) (замість вищеперерахованої документації можуть застосовуватися пілотажно-навігаційні комплекси і планшетні портативні комп'ютери як електронні портфелі та носії АНІ, які мають сертифікати льотної придатності, а програмне забезпечення має діючу ліцензію);

- інженерно-штурманський розрахунок (далі - ІШР) польоту (витяги з ІШР стосовно мінімальних залишків пального над поворотним пунктом маршруту (далі - НИМ), в аеродромних зонах для

повернення на аеродром посадки, а також мінімальні залишки пального для відходу на запасні аеродроми);

- інші документи та довідкові дані, необхідні для успішного виконання польоту.

12. На борту спеціального ПС додатково знаходяться:

- бортові документи АНІ - Збірник аеронавігаційних даних (далі - Збірник АНД), Каталог посадкових (вертолітних) майданчиків державної авіації України (далі - Каталог П(В)М), радіонавігаційна карта повітряного простору України (далі - РНК) (замість вищеперерахованої документації можуть застосовуватися пілотажно-навігаційні комплекси і планшетні портативні комп'ютери як електронні портфелі та носії АНІ, які мають сертифікати льотної придатності, а програмне забезпечення має діючу ліцензію);

- оригінали реєстраційного посвідчення державного ПС;

- сертифікат (спеціальний сертифікат) льотної придатності державного ПС.”;

7) в абзаці сьомому пункту 13 слова “Бюлетень погоди” замінити словами “польотна метеорологічна документація”;

8) у пункті 15 слова “базову льотну або спеціальну освіту з управління польотами авіації” замінити словами “вищу освіту за відповідною спеціалізацією (льотна експлуатація ПС, навігація, бойове управління польотами авіації та управління повітряним рухом)”;

9) підпункт 6 пункту 17 виключити.

2) У розділі II:

1) у главі 1:

у пункті 16 слово і цифри “пункту 18” замінити словом і цифрами “пункту 17”;

пункт 18 після слів “політ забороняється” доповнити словами “(за винятком бойових польотів (польотів за призначенням))”;

2) у главі 2:

у назві глави слова “осіб льотного екіпажу” замінити словами “льотного складу”;

у пункті 1 слова “Особам льотного екіпажу”, “льотчиком-інструктором”, “осіб льотного екіпажу” замінити відповідно словами “Льотному складу”, “інструктором”, “льотного складу”;

у пункті 5, абзацах четвертому та шостому пункту 9 слова “льотним екіпажам” замінити словами “льотному складу”;

в абзаці другому пункту 9 слова “льотних екіпажів” замінити словами “льотного складу”;

пункт 10 після слів “начальниками служб авіаційної частини,” доповнити словами “командирами авіаційних ескадрилій,”;

у пункті 12 слова “осіб льотних екіпажів” та “підлеглим льотним екіпажам, перевіреним” замінити відповідно словами “льотного складу” та “підлеглому льотному складу, перевіреному”;

пункт 16 викласти в такій редакції:

“16. Льотний склад, який має перерви у виконанні стрибків з парашутом більше строків, встановлених Правилами пошуково-рятувального забезпечення польотів державної авіації України, затвердженими наказом Міністерства оборони України від 29 грудня 2016 року № 736, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 08 лютого 2017 року за № 175/30043, до виконання польотів не допускається.”;

у пункті 18 слова “льотних екіпажів” та “льотно-інструкторський” замінити відповідно словами “льотного складу” та “інструкторський”;

доповнити главу пунктом 20 такого змісту:

“20. Допуски до інструкторських польотів за досягнутим рівнем льотної підготовки льотному складу ОУА ЦОВВ та ЗСУ надаються керівниками цих ОУ та оформлюються відповідними наказами.”;

3) у главі 3:

у назві глави слова “льотних екіпажів” замінити словами “льотного складу”;

у пункті 9 слова “Бортові інженери (техніки)” замінити словами “Особи екіпажу салону”;

пункт 10 викласти в такій редакції:

“10. Особи, які здійснюють перевірки, повинні літати на ПС того самого типу, що і особи, яких вони перевіряють, мати допуск до інструкторських польотів, не мати перерв у польотах за відповідним видом льотної підготовки і відповідними метеорологічними умовами. У них не повинен бути перевищений строк перевірки з інструкторського сидіння.”;

пункт 11 виключити.

У зв’язку з цим пункти 12-17 вважати відповідно пунктами 11-16;

пункт 11 після абзацу дванадцятого доповнити новими абзацами тринадцятим і чотирнадцятим такого змісту:

“Інструкції з використання повітряного простору полігона (за необхідності);

керівних документів з пошуково-рятувального забезпечення (далі - ПРЗ) польотів державної авіації України.”.

У зв’язку з цим абзаци тринадцятий і чотирнадцятий вважати відповідно абзацами п’ятнадцятим і шістнадцятим;

у пункті 13 слова “осіб льотного екіпажу” замінити словами “льотного складу”;

пункт 14 після абзацу третього доповнити новими абзацами четвертим і п'ятим такого змісту:

“Інструкції з використання повітряного простору полігона (за необхідності);

ІВП з палуби корабля (з НКЗПП) (за необхідності);”.

У зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом шостим;

абзац шостий пункту 15 викласти в такій редакції:

“Усі члени екіпажу перевіряються на знання КЛЕ ПС, аварійно-рятувальних засобів та їх практичного використання, а льотчики і штурмани, крім того, на знання засобів зв'язку і РТЗ польотів аеродрому, ІВП у районі аеродрому, Інструкції з експлуатації полігона (за необхідності), Інструкції з використання повітряного простору полігона (за необхідності), ІВП з палуби корабля (з НКЗПП) (за необхідності), ІВП у районі злітно-посадкового майданчика (за необхідності).”;

у пункті 16 слова “особи льотного екіпажу перевіряються” замінити словами “льотний склад перевіряється”;

4) у главі 4:

у назві глави слова “особами льотного екіпажу” замінити словами “льотним складом”;

у пункті 5:

підпункт 2 доповнити словами “із заходом на посадку з використанням посадкових систем”;

у підпункті 5 слова “у командирів екіпажів, які виконали програму підготовки вночі у СМУ. Решта командирів екіпажів не повинна мати перерв у тренувальних польотах вдень у СМУ” виключити;

5) у главі 5:

у назві глави слова “осіб льотних екіпажів” замінити словами “льотного складу”;

у пункті 2 слово “командир” замінити словом “керівник”, а після слова “навчання” доповнити словами “(виконання спеціального завдання)”;

пункт 6 викласти в такій редакції:

“6. Рішенням відповідного начальника ОУА ЦОВВ та ЗСУ дозволяється збільшувати стартовий час екіпажів ПС до 2 годин при виконанні спеціальних завдань, які пов'язані з ліквідацією наслідків надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, АРПР (ПРР), охороною державного кордону, аеромедичною евакуацією, навчань, враховуючи при цьому рівень індивідуальної підготовки та натренованості членів екіпажу ПС.”;

пункт 12 викласти в такій редакції:

“12. Льотному складу та особам ГКрП напередодні дня польотів надається відпочинок для сну не менше 8 годин, а якщо вони брали участь у польотах попередньої зміни (були на чергуванні), перерва між польотами (після чергування) повинна бути не менше 12 годин.”;

у пункті 15 слова “Особам льотного екіпажу” та “на відпочинок” замінити відповідно словами “Льотному складу” та “з метою відновлення функціонального стану та працездатності”;

пункти 16, 17 виключити.

3. У розділі III:

1) у главі 1:

пункт 1 викласти в такій редакції:

“1. До керівництва польотами в авіаційній частині допускаються посадові особи відповідно до пункту 15 розділу I цих Правил.”;

абзац тринадцятий пункту 2 після слів “КрП у пілотажній зоні” доповнити словами “(зоні польотів на гранично малих висотах, виконання фотострільб по наземних цілях)”;

у пункті 4 скорочення “УМП” замінити словами “установленому мінімумі погоди (далі - УМП)”;

абзац третій пункту 5 викласти в такій редакції:

“КрБЗ (за необхідності)”;

пункт 13 викласти в такій редакції:

“13. КрДЗ призначається з осіб, які займають штатні посади начальника штабу, начальника командного пункту (далі - КП), заступника начальника КП, оперативного чергового-ОБУ, ОБУ авіаційної частини, начальника або ШН пункту наведення авіації (далі - ПНА). Він є старшим для ОБУ і ШН. В авіаційних частинах, де штатами не передбачені ОБУ, ШН, керівником дальньої зони призначається штурман ланки (загону) та вище.”;

у пункті 14 слово “обслуги” замінити словами “чергового планшетиста, обслуг”, після слів “(далі - РЛС)” доповнити словами “, рухомого радіовисотоміра”;

пункт 15 після слів “штатний КрП на полігоні,” доповнити словами “(штатний начальник ГБУ)”;

у пункті 18 слова “фотострільб по наземних цілях тощо” замінити словами “виконання фотострільб по наземних цілях”;

пункт 24 після слова “екіпажів,” доповнити словами “помічників командирів екіпажів,”;

абзац перший пункту 25 після слів “КрП у пілотажній зоні,” доповнити словами “на майданчику цільового призначення (злітно-посадковому майданчику),”;

доповнити главу новими пунктами такого змісту:

“29. КрП у зоні повітряних стрільб призначається з льотчиків авіаційної частини, які мають практику польотів за відповідним видом та займають посади начальника служби, заступника командира авіаційної частини та вище.

30. Крім зазначених у цій главі осіб, до керівництва польотами у складі ГКрП можуть залучатися

посадові особи Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, Державного науково-випробувального центру Збройних Сил України (далі - ДНВЦ), СЦБП АФ відповідно до пункту 15 розділу I цих Правил.”;

2) у главі 2:

абзаци третій та четвертий пункту 3 викласти в такій редакції:

“інші особи ГКрП, які призначаються з льотчиків, льотчиків-штурманів, льотчиків-операторів, штурманів, у тому числі черговий по прийому і випуску ПС, які вперше приступають до керівництва польотами, як відповідні особи ГКрП, первинну (початкову) теоретичну підготовку здійснюють на первинних зборах в авіаційній частині.

ОБУ і КрЗП, штатні офіцери ГБУ і ПАН, які закінчили ВНЗ за відповідною спеціалізацією, до навчання на спеціальних курсах можуть не залучатися.”;

абзац четвертий пункту 4 викласти в такій редакції:

“контрольної перевірки в практичному керівництві польотами.”;

пункт 6 після абзацу другого доповнити новим абзацом третім такого змісту:

“Інструкції з використання повітряного простору полігона;”.

У зв’язку з цим абзаци третій і четвертий вважати відповідно абзацами четвертим і п’ятим;

у підпункті 5 пункту 7 слова “Державного науково-випробувального центру ЗСУ (далі - ДНВЦ)” замінити скороченням “ДНВЦ”;

3) пункти 3 і 4 глави 3 після слова “підготовки” доповнити скороченням “ПУ”.

4. Абзац дванадцятий пункту 2 глави 2 розділу IV викласти в такій редакції:

“порядок ПРЗ польотів та відомості про чергові пошуково-рятувальні сили і засоби;”.

5. У розділі V:

1) пункт 1 глави 1 після слів “грозових явищ,” доповнити словами “їх вертикальних і горизонтальних параметрів,”;

2) у главі 2:

в абзаці дев’ятому пункту 17 слова “місцезнаходження чергових повітряних та наземних пошуково-рятувальних сил і засобів” замінити словами “відомості про чергові повітряні та наземні пошуково-рятувальні сили і засоби”;

абзац чотирнадцятий пункту 17 викласти в такій редакції:

“парольні числа, сигнали, коди державного розпізнавання та строки їх дії, а також інші дані за необхідності”.

6. У розділі VI:

1) абзац шостий пункту 2 доповнити словами “та індивідуальних засобів рятування”;

2) у пункті 11:

абзац третій викласти в такій редакції:

“очікувані умови погоди на льотну зміну на своєму і запасних аеродромах, маршрутах, зонах виконання польотів та полігонах;”;

в абзаці вісімнадцятому слова “місцезнаходження чергових повітряних та наземних пошуково-рятувальних сил і засобів” замінити словами “відомості про чергові повітряні та наземні пошуково-рятувальні сили і засоби”;

абзац двадцять другий викласти в такій редакції:

“парольні числа, сигнали, коди державного розпізнавання та строки їх дії, а також інші дані за необхідності”.

7. У розділі VII:

1) пункт 1 доповнити новим абзацом такого змісту:

“Рішення на виконання польотів у СМУ при УМП приймається з урахуванням фактичного експлуатаційного мінімуму аеродрому для посадки відповідного типу ПС.”;

2) пункт 2 доповнити новим абзацом такого змісту:

“Польоти легких літаків класів 4, 5 категорії А без наявності запасного аеродрому дозволяється проводити в районі аеродрому в ПМУ та СМУ у разі наявності в районі аеродрому злітно-посадкових майданчиків.”;

3) підпункт 2 пункту 24 викласти в такій редакції:

“2) без гальмівних колодок під колесами шасі (крім ПС, яким КЛЕ дозволено запуск без гальмівних колодок);”.

8. У розділі VIII:

1) у главі 3:

у пункті 1 слова “, який надає вказівки керівному складу авіаційної частини і частин (підрозділів) забезпечення щодо усунення недоліків в організації та проведенні польотів, оцінює роботу частин (підрозділів) забезпечення, визначає інциденти та надає вказівки на їх розслідування, визначає порядок підготовки і проведення повного розбору польотів” виключити;

у пункті 2 слова “черговий по” замінити словами “відповідальний черговий (черговий) зі”;

у підпункті 4 пункту 3 слова “метеорологічного, радіолокаційного, аеродромно-технічного” замінити словами “аеродромно-технічного, інженерно-авіаційного, метеорологічного, орнітологічного, радіолокаційного”;

абзац перший пункту 4 доповнити словами “(старший льотної зміни)”;

абзац п’ятий пункту 4 викласти в такій редакції:

“оцінює аеродромно-технічне, інженерно-авіаційне, метеорологічне, орнітологічне, радіолокаційне, радіотехнічне забезпечення польотів, зв’язок та роботу ГКрП;”;

пункт 5 викласти в такій редакції:

“5. Усі зауваження командира авіаційної частини (старшого льотної зміни), а також оцінки виконання видів забезпечення польотів та роботи ГКрП заносяться до Журналу попереднього розбору польотів. Оцінки виконання видів забезпечення польотів одночасно записуються у відповідні розпорядження за видами забезпечення польотів, які здаються до штабу авіаційної частини.”;

доповнити главу пунктом 6 такого змісту:

“6. За результатами оцінювання виду забезпечення польотів посадова особа, відповідальна за організацію та здійснення окремого виду забезпечення польотів, оцінює відповідні підрозділи та служби, які залучалися до забезпечення польотів.”;

2) у главі 4:

у підпункті 4 пункту 5 слова “з тилу” замінити словами “, відповідальний за АТЗ польотів,”;

підпункт 14 пункту 5 доповнити словами “, який брав участь у польотах”;

в абзаці шостому пункту 6 слова “оцінюється якість” замінити словами “проводиться аналіз”.

9. У розділі IX:

1) пункт 1 глави 1 після слів та цифр “за № 1195/23727,” доповнити словами та цифрами “Положенням про організацію, виконання та забезпечення повітряних перевезень вищих посадових осіб, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14 березня 2012 року № 270/ДСК,”;

2) у главі 2:

назву глави доповнити словами “та випробувальних польотів”;

доповнити главу пунктом 7 такого змісту:

“7. Випробувальні польоти організовуються та виконуються у порядку, визначеному Положенням про льотно-випробувальну роботу в Міністерстві оборони України, затвердженим наказом Міністерства оборони України від 06 грудня 2012 року № 832/ДСК, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 грудня 2012 року за № 2215/22527.”;

3) пункт 2 глави 3 після цифр і слова “30 хвилин” доповнити цифрами і словами “(10 хвилин - для вертольотів)”;

4) пункти 7 і 8 глави 5 викласти в такій редакції:

“7. На період польотів у розпорядження КрП на аеродромі призначається водно-рятувальний підрозділ на спеціальному катері із засобами рятування у кількості, що забезпечує рятування екіпажів ПС, які виконують польоти. Керівником водно-рятувального підрозділу призначається посадова особа пошуково-рятувальної служби.

8. Склад водно-рятувального підрозділу, а також перелік необхідних аварійних засобів на катері визначаються наказом командира авіаційної частини та ІВП у районі аеродрому залежно від типів ПС, що експлуатуються на аеродромі.”;

5) у главі 10:

назву глави викласти в такій редакції:

1) Особливості виконання авіаційних робіт з пошуку і рятування (пошуково-рятувальних робіт) та спеціальних завдань”;

у тексті глави скорочення “ПРР” замінити скороченнями “АРПР (ПРР)”;

пункт 2 глави 10 викласти в такій редакції:

2) До спеціальних завдань належать:

1) ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру;

2) ведення повітряної, інженерної, радіаційної, хімічної, пожежної розвідки та моніторингу місцевості;

3) обробка заданих об’єктів хімічними і біологічними препаратами;

4) авіаційно-монтажні та демонтажні роботи;

5) аеромедична евакуація.”;

у пункті 8 слова “Координатор завдань” замінити словами “координатор операції з АПР”;

8) у пункті 1 глави 18 слова “Під час” замінити словом “Для”.

10. У розділі X:

1) у главі 2:

пункт 3 доповнити новим абзацом такого змісту:

“У разі встановлення на ПС аварійного привідного передавача (ELT) вмикає його відповідно до правил експлуатації.”;

абзац третій пункту 12 викласти в такій редакції:

“негайно оповістити відомчий координаційний центр пошуку і рятування (авіаційний допоміжний центр пошуку і рятування).”;

2) у главі 3:

пункт 5 доповнити новим абзацом такого змісту:

“У разі встановлення на ПС аварійного привідного передавача (ELT) вмикає його відповідно до правил експлуатації.”;

абзац третій пункту 9 викласти в такій редакції:

“негайно оповістити відомчий координаційний центр пошуку і рятування (авіаційний допоміжний центр пошуку і рятування).”.

11. У розділі XI:

1) у підпункті 5 пункту 2 скорочення “ПУ ІАС” замінити скороченням “ПУ ІАЗ”;

2) у пункті 6:

абзац шостий викласти в такій редакції:

“Інструкція щодо організації, виконання та забезпечення літерних рейсів;”;

абзаци сьомий і восьмий виключити.

У зв’язку з цим абзаци дев’ятий-тридцятий вважати відповідно абзацами сьомим-двадцять восьмим;

абзац двадцять восьмий викласти в такій редакції:

“витяги з діючого розкладу руху ПС цивільної авіації (далі - ЦА) (на аеродромах спільного використання), а також інші документи, які визначаються рішенням командира авіаційної частини залежно від особливостей (специфіки) своєї діяльності.”;

3) підпункти 3 і 4 пункту 11 викласти в такій редакції:

“3) ближня зона - повітряний простір навколо аеродрому в радіусі до 75 км від КТА залежно від можливостей засобів РТЗ, РЛЗ і особливостей повітряного простору (крім повітряного простору зони візуального контролю і зони посадки);

4) дальня зона - повітряний простір навколо аеродрому від зовнішньої межі ближньої зони до межі, встановленої ІВП у районі аеродрому.”.

12. У розділі XII:

1) пункт 2 глави 1 викласти в такій редакції:

“2. У разі відсутності на аеродромі планових польотів керівництво польотами здійснює скорочена ГКрП у складі, який призначається відповідно до пунктів 3, 4, 5 глави 1 розділу III цих Правил. Черговий по прийому і випуску ПС у цьому випадку керується спеціальною інструкцією, затвердженою старшим авіаційним начальником аеродрому.

Розподіл повітряного простору і функцій з управління екіпажами проводиться відповідно до розділу XI цих Правил.”;

2) пункт 4 глави 3 викласти в такій редакції:

“4. До виконання обов’язків ОБУ на НКЗПП допускаються штатні ОБУ корабля, КП авіаційної частини, а у разі їх відсутності - особи льотного екіпажу.”.

13. У розділі XIII:

1) главу 7 доповнити пунктом 10 такого змісту:

“10. Метеорологічне забезпечення під час виконання польотів на полігоні здійснює штатний метеорологічний підрозділ полігона, а за його відсутності - організовує КрП на полігоні.

До складу ГЗП на полігоні (чергового розрахунку полігона) призначається інженер-метеоролог (синоптик) або оперативна метеорологічна група.

Організація і порядок метеорологічного забезпечення та орнітологічних спостережень під час польотів на полігоні визначаються інструкцією з організації та здійснення метеорологічного забезпечення та орнітологічних спостережень на полігоні, яка затверджується відповідним командиром авіаційної частини (для штатного метеорологічного підрозділу полігона - начальником полігона).”;

2) у пункті 2 глави 9 слова “засобів зв’язку та РТЗ польотів” замінити словами “засобів зв’язку, РТЗ і РЛЗ польотів”;

3) у пункті 4 глави 11 слова “Чергові пошуково-рятувальні ПС, рятувальні парашутно-десантні групи (далі - РПДГ) (групи рятувальників)” замінити словами “Чергове пошуково-рятувальне ПС, рятувальна парашутно-десантна група (пошуково-рятувальна група, рятувальна група) (далі - РПДГ)”.

14. У розділі XIV:

1) у главі 1:

у пунктах 1 і 13 слова “спостерігач за літаками” замінити словами “спостерігач за ПС”;

в абзаці першому пункту 5 слова “авіаційної частини за фактом під час проведення польотів у складі двох і більше ескадрилій (підрозділів авіаційної частини)” та “ланки” замінити відповідно словами “ІАС авіаційної частини зі спеціальності” та “підрозділу”;

в абзаці другому пункту 5 слова “по АТЗ” замінити словами “з АТЗ”;

в абзаці першому пункту 6 слово “офіцер” замінити словом “фахівець”;

2) у главі 2:

назву глави після слова “наряди” доповнити словом “, пости”;

пункти 1-4 викласти в такій редакції:

“1. Крім ГЗП, на льотну зміну призначаються:

1) АРК, до складу якої входять пожежний (пожежно-рятувальний) підрозділ (пост), медичний підрозділ (пост) аеродрому (далі - МЛА), команда технічної допомоги (інженерно-авіаційний

підрозділ), підрозділ авіаційної безпеки, водно-рятувальний підрозділ (пост);

2) НПРГ;

3) РПДГ;

4) наряд на технічні пости (огляду ПС, а за необхідності - огляду зброї, підбору парашутів);

5) команда прожектористів;

6) команда оточення.

2. Начальник АРК призначається з персоналу ІАС, який пройшов відповідну підготовку (навчання), наказом командира авіаційної частини. Він підпорядковується КрП на аеродромі.

При проведенні АРР начальник АРК виконує обов'язки координатора на місці проведення робіт та підпорядковується координатору операції з АПР.

3. Команда технічної допомоги (інженерно-авіаційний підрозділ) формується з ІТС та підпорядковується начальнику АРК.

Склад сил та засобів команди (підрозділу) визначається наказом командира авіаційної частини.

4. Пожежний (пожежно-рятувальний) підрозділ (пост) формується з атестованого персоналу штатної пожежної команди. Він забезпечується телефонним і радіозв'язком з КрП на аеродромі і бойовим резервом, який знаходиться в місті розташування пожежної команди, підпорядковується начальнику АРК та використовується тільки з дозволу КрП на аеродромі (чергового по прийому і випуску ПС).

Табель оснащення, строки готовності та кількість вогнегасних речовин і пожежних автомобілів визначаються наказом командира авіаційної частини відповідно до категорії аеродрому за рівнем необхідного пожежного захисту.”;

абзац третій пункту 5 викласти в такій редакції:

“МПА оснащується санітарним автомобілем та комплектом медичного і санітарно-господарського майна відповідно до Правил медичного забезпечення польотів державної авіації України, затверджених наказом Міністерства оборони України від 30 вересня 2015 року № 519, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 22 жовтня 2015 року за № 1287/27732.”;

доповнити главу після пункту 5 новими пунктами 6 і 7 такого змісту:

“6. Підрозділ авіаційної безпеки, який залучається до АРР на аеродромі у складі АРК, формується з чергових і помічників чергових по стоянці ПС авіаційних підрозділів та персоналу команди оточення аеродрому, забезпечується сигнальними засобами і спеціальними стрічками для позначення місця проведення АРР та підпорядковується начальнику АРК.

7. Водно-рятувальний підрозділ призначається на аеродромах, на яких зліт і захід на посадку ПС здійснюються над водною поверхнею, та під час проведення польотів амфібійних ПС. Він

формується з персоналу штатної РПДГ, ПР і ПДС авіаційної частини, комплектується відповідно до пунктів 7 і 8 глави 5 розділу IX цих Правил та підпорядковується начальнику АРК.”.

У зв’язку з цим пункти 6-12 вважати відповідно пунктами 8-14;

пункти 8 і 9 викласти в такій редакції:

“8. ННРГ призначається у складі 8-10 осіб (фахівців), які мають відповідну підготовку (пройшли навчання) та допущені наказом командира авіаційної частини до виконання ПРР і АРР на аеродромі та поза його межами.

Залежно від характеру та масштабу події ННРГ підсилюється силами і засобами АРК за рішенням командира авіаційної частини (координатора операції з АПР).

Начальник ННРГ призначається з особового складу ІАС, який має відповідну підготовку (пройшов навчання) та допущений наказом командира авіаційної частини до проведення ПРР і АРР. Він підпорядковується КрП на аеродромі, а у разі залучення до виконання АРР на аеродромі підпорядковується координатору на місці проведення робіт (начальнику АРК).

9. До складу РПДГ призначаються підготовлені авіаційні рятувальники, які мають відповідну спеціальну підготовку та підготовку щодо надання домедичної допомоги. У разі відсутності у складі РПДГ авіаційного рятувальника, який має підготовку щодо надання домедичної допомоги, до складу РПДГ призначається медичний працівник (лікар, фельдшер).

РПДГ здійснює чергування у складі екіпажу пошуково-рятувального ПС. У період чергування та проведення АРПР (ПРР) РПДГ підпорядковується командирі екіпажу пошуково-рятувального ПС. Після прибуття (десантування) до місця події РПДГ підпорядковується координатору на місці проведення робіт (при його наявності).

Кількість членів РПДГ, які залучаються на чергування, залежить від завдання з ПРЗ польотів і технічних можливостей пошуково-рятувального ПС.

На аеродромах, на яких не здійснюється чергування пошуково-рятувального ПС, під час проведення на них польотів призначається на чергування РПДГ у складі 2-3 підготовлених авіаційних рятувальників, яка підпорядковується КрП на аеродромі та призначена для підсилення екіпажу пошуково-рятувального ПС у разі його прибуття для проведення АРПР (ПРР).”;

у пункті 10 слова “пости технічного огляду ПС” замінити словами “технічні пости”;

пункт 11 виключити.

У зв’язку з цим пункти 12-14 вважати відповідно пунктами 11-13.

15. У главі 1 розділу XV:

у пункті 1 слово “Кожний” замінити словом “Кожен”;

у пункті 2 слова “транспортних літаків” замінити скороченням “ПС”;

доповнити главу пунктом 8 такого змісту:

“8. Льотчик, який виконує польоти спостерігачем у складі льотного екіпажу, зобов’язаний:

- пройти підготовку до польотів у повному обсязі;
- знати обладнання кабіни;
- знати аварійно-рятувальні засоби та їх практичне використання;
- знати польотне завдання (зміст, тривалість, порядок та послідовність виконання, заходи БзП);
- бути екіпірованим відповідно до польотного завдання;
- слідкувати за показаннями пілотажно-навігаційних приладів та приладами контролю роботи двигуна(ів) та систем ПС, у разі їх відхилення від заданих (граничних) показників негайно доповідати командирі екіпажу;
- прослуховувати радіообмін, постійно бути обачним та вести орієнтування;
- слідкувати за часом польоту та за змінами метеорологічної обстановки;
- в особливих випадках у польоті діяти за вказівками командира екіпажу та КрП;
- при виникненні умов, що загрожують БзП, негайно доповісти командирі екіпажу (КрП).

Спостерігачу, який виконує польоти у складі льотного екіпажу, забороняється без дозволу командира екіпажу втручатися в керування системами та органами управління ПС та двигуном(ами).”.

16. У главі 1 розділу XVI:

пункт 3 після абзацу двадцять третього доповнити новим абзацом двадцять четвертим такого змісту:

“у випадку виявлення порушень встановлених правил виконання польотів негайно вживати заходів щодо припинення порушень та доповідати командирі авіаційної частини (старшому льотної зміни);”.

У зв’язку з цим абзац двадцять четвертий вважати абзацом двадцять п’ятим;

абзац другий пункту 13 доповнити словами “та їх результати”.

17. У розділі XVII:

1) у пункті 1 глави 1:

абзац п’ятий викласти в такій редакції:

“перевірити наявність виділених сил та засобів відповідно до розпорядження з АТЗ польотів”;

абзац сьомий викласти в такій редакції:

“після доповіді чергового з АТЗ польотів про готовність ЗАТЗ польотів до забезпечення льотної зміни організувати проведення аеродромного контролю ЗАТО ПС;”;

абзац десятий після слова “інструктаж” доповнити словами “старшого (начальника) технічної позиції підготовки ПС, чергового з АТЗ польотів,”;

доповнити пункт після абзацу одинадцятого новим абзацом дванадцятим такого змісту:

“керувати роботами з підготовки ПС до польотів та контролювати своєчасність їх підготовки до польотів відповідно до Планової таблиці польотів;”.

У зв’язку з цим абзаци дванадцятий і тринадцятий вважати відповідно абзацами тринадцятим і чотирнадцятим;

2) абзац четвертий пункту 2 глави 1 викласти в такій редакції:

“приймати доповіді від осіб, які проводять міжпольотний контроль за матеріалами бортових ЗОК, про результати аналізу матеріалів, випадки порушення режиму польоту з виходом ПС за експлуатаційні обмеження, відмови систем, що контролюються, порушення в експлуатації ПС льотним складом та ІТС. Про несправності ПС негайно доповідати КрП на аеродромі та заступнику командира авіаційної частини з ІАС;”;

3) в абзаці другому пункту 5 та абзаці другому пункту 6 глави 2 слова “метеорологічне та орнітологічне забезпечення польотів” у всіх відмінках замінити словами “метеорологічне забезпечення польотів та орнітологічне забезпечення польотів у частині, що стосується” у відповідних відмінках;

4) абзац дванадцятий пункту 1 глави 4 після слів “(старшого авіаційного начальника)” доповнити словами “на ПРП”;

5) у главі 10:

абзац перший пункту 2 після скорочення “ПРП” доповнити словом “(польотів)”;

в абзаці четвертому пункту 2 слова “команди технічної допомоги, пожежного поста та МПА” замінити скороченням “АРК”;

пункт 3 викласти в такій редакції:

“3. Начальник АРК за командою “Готовність” або “Тривога” зобов’язаний:

- довести до підрозділів АРК час і місце збору;
- з’ясувати характер і масштаби події та порядок проведення АРР;
- з прибуттям підрозділів до місця збору (місця події) перевірити їх склад та готовність до проведення АРР, доповісти на ПУ та координатору операції з АПР.

При проведенні АРР начальник АРК виконує обов’язки координатора на місці проведення робіт та підпорядковується координатору операції з АПР.

Начальник АРК у разі виконання функцій координатора на місці проведення робіт зобов’язаний:

- визначити порядок проведення АРР та довести завдання підрозділам АРК та сил підсилення;

- керувати проведенням АРР;
- забезпечувати безпеку персоналу, який бере участь у АРР, з урахуванням виправданого ризику;
- надавати пропозиції координатору операції з АПР про залучення додаткових аварійно-рятувальних сил і засобів у разі потреби;
- після завершення АРР надавати координатору операції з АПР донесення щодо проведення АРР.”;

6) у главі 11:

пункт 1 викласти в такій редакції:

7) Начальник НЛРГ призначається з числа персоналу ІАС, який має відповідну підготовку (пройшов навчання) та допущений наказом командира авіаційної частини до проведення ПРР і АРР.

Начальник НЛРГ відповідає за підготовку особового складу групи, своєчасне заступання на чергування, постійну готовність до проведення ПРР, збереження аварійно-рятувального майна, використання його за призначенням і дотримання заходів безпеки при проведенні ПРР членами групи.”;

пункти 3 викласти в такій редакції:

8) Начальник НЛРГ до початку ПРП (польотів) зобов’язаний:

- отримати інструктаж у КрП на аеродромі;
- перевірити наявність, екіпірування особового складу НЛРГ, знання ним функціональних обов’язків і готовність транспортного засобу;
- перевірити наявність та стан аварійно-рятувального майна і спеціального спорядження, топографічних карт, палеток тощо;
- організувати перевірку справності засобів зв’язку та налаштування їх на виділені канали (частоти) управління під час проведення ПРР;
- доповісти КрП на аеродромі про заступання НЛРГ на чергування за 15 хвилин до зльоту екіпажу розвідника погоди (початку польотів).”;

пункт 5 викласти в такій редакції:

“5. Начальник НЛРГ зобов’язаний:

- виконувати функції координатора на місці проведення робіт;
- виконувати функції координатора авіаційних сил і засобів на місці проведення робіт;
- залучати НЛРГ до дій у складі АРК при події на аеродромі за командою КрП на аеродромі (координатора операції з АПР);

- знати плани дій на випадок авіаційної події у районі відповідальності аеродрому;
- організовувати зв'язок з пошуково-рятувальними силами і засобами, що залучаються до дій відповідно до планів взаємодії;
- добре знати район відповідальності аеродрому, вміти орієнтуватися на місцевості, користуватися картою, палеткою із сіткою візуального пошуку тощо;
- уміти відкривати аварійні люки фюзеляжів, визволяти із ПС, яке зазнало лиха, членів екіпажів та пасажирів;
- знати заходи безпеки під час проведення ППР;
- уміти готувати майданчики для посадки пошуково-рятувального вертольота та вести радіозв'язок;
- уміти гасити (локалізувати) пожежі, надавати домедичну допомогу тим, хто зазнав лиха, та доставляти їх у найближчі заклади охорони здоров'я;
- знати розміщення найближчих закладів охорони здоров'я, їх спеціалізацію та кількість ліжко-місць;
- за аварійним сигналом "Готовність" або "Тривога" забезпечити прибуття НПРГ зі спорядженням і устаткуванням на виділених для цього транспортних засобах до місця, оголошеного під час сповіщення."

абзац другого пункту 7 після слів "план пошуку" доповнити словами "(план рятування)";

7) абзац шостий пункту 2 глави 12 викласти в такій редакції:

"отримувати списки осіб та вантажу, які перевозяться на ПС, перевіряти наявність супровідної і завантажувальної відомості, польотної метеорологічної документації, відповідних підписів посадових осіб у Листі контролю готовності до вильоту;"

18. У розділі ХУШ:

1) у пункті 2 глави 7:

абзац шостий викласти в такій редакції:

"виконати розрахунок необхідних сил і матеріальних засобів, ЗАТЗ польотів, скласти заявку та надати її в установленому порядку до штабу авіаційної частини для проведення подальшого планування та відпрацювання розпорядження з АТЗ польотів";

в абзаці сьомому слова "фахом", "техніко-експлуатаційної частини (далі - ТЕЧ)" замінити відповідно словами "спеціальністю", "технічно- експлуатаційної частини авіаційної техніки (далі - ТЕЧ АТ)", після слова "служби" доповнити словами "(технічної позиції підготовки ракет)";

абзаци восьмий і дев'ятий викласти в такій редакції:

"визначити наряд ІТС на кожну льотну зміну (старшого інженера польотів, старшого (начальника

) технічної позиції підготовки ПС, начальника АРК, спеціалістів у команду технічної допомоги та на технічні пости і позиції);

провести інструктаж старшого інженера польотів, старшого (начальника) технічної позиції підготовки ПС, чергового з АТЗ польотів”;

доповнити пункт після абзацу десятого новим абзацом одинадцятим такого змісту:

“провести контроль готовності ПС та ІТС, що залучаються до польотів”;

У зв’язку з цим абзаци одинадцятий-сімнадцятий вважати відповідно абзацами дванадцятим-вісімнадцятим;

в абзаці сімнадцятому скорочення “АТ” замінити скороченням “ПС”;

2) у пункті 3 глави 7:

абзац третій після слів “обладнання ПС,” доповнити словами “правильності експлуатації ПС льотним складом та ІТС за матеріалами бортових ЗОК,”;

в абзаці шостому слова “до повторного вильоту” виключити.

19. У главі 4 розділу XIX:

в абзаці другому пункту 3 слово “вильоту” замінити словом “польоту”;

в абзаці шостому пункту 4 скорочення “ЗНЗП” замінити скороченням “ЗАТО ПС”.

20. В абзаці шостому пункту 2 глави 4 та в абзаці п’ятому пункту 2 глави 5 розділу XX слова “, в обсязі щоденного технічного обслуговування” виключити.

21. Примітки додатка 4 доповнити пунктом 3 такого змісту:

“3. Посадка вважається виконаною у складних метеорологічних умовах при мінімумі погоди, якщо під час її виконання фактичні значення висоти нижньої межі хмар і горизонтальної видимості біля землі не більше значень мінімуму ПС для посадки на 150 м для літаків (100 м для вертольотів) по вертикальній складовій та (або) на 1500 м для літаків (1000 м для вертольотів) по горизонтальній складовій.”.

22. У додатку 5:

1) у назві додатка слова “і штурманів” виключити;

2) у заголовку таблиці слово “(штурмани)” виключити.

23. Додаток 12 викласти в такій редакції:

“Додаток 12

до Правил виконання

польотів державної авіації України

Журнал керівника польотів на аеродромі

Дата польотів _____ Запасні аеродроми _____

Час доби _____

Погода _____ Готовність підтвердили _____

Варіант польотів _____ Пошуково-рятувальні сили і засоби _____

ЗПС, РД, МС перевірені, до польотів __ Засоби зв'язку та РТЗ перевірені з ПК _____

Запасна ЗПС _____ Працюють _____

Щільність ґрунту _____ Засоби ОК перевірені _____

Початок польотів _____ Кінець польотів _____

Зауваження КрП	Причини і винуватці	Вказівки командира авіаційної частини	Доповідь про виконання вказівок командира, підпис виконавця, дата

Оцінка видів забезпечення польотів: Результати перевірок (стажувань) осіб

АТЗ _____ ГКрП: _____

зв'язок та РТЗ _____

ІАЗ _____

метеорологічне _____ Загальна оцінка ГКрП за льотну зміну: _____

РЛЗ _____

орнітологічне _____

Командир авіаційної частини _____ (військове звання,
підпис, ініціали, прізвище)

Керівник польотів на аеродромі _____ (військове
звання, підпис, ініціали, прізвище)

Примітки:

1. Дані про дату польотів, час доби, погоду, варіант польотів, про стан засобів зв'язку та радіотехнічного забезпечення (РТЗ), об'єктивного контролю (ОК), злітно-посадкової смуги (ЗПС), руліжних доріжок (РД), місць стоянки (МС) повітряних суден, запасні аеродроми і пошуково-

рятувальні сили записуються керівником польотів на аеродромі до початку польотів.

2. До графи “Зауваження керівника польотів” під час польотів і попереднього розбору заносяться всі порушення правил польотів, помилки льотного складу, відмови повітряних суден, недоліки в забезпеченні польотів.

3. Графа “Причини і винуватці” заповнюється особами, які здійснювали розслідування обставин і причин зафіксованих інцидентів, порушень та відмов.

4. У графі “Вказівки командира авіаційної частини” командир вказує підлеглим командирам і начальникам, що і в який термін необхідно виконати.

5. У графі “Доповідь про виконання вказівок командира” виконавці вказують, що конкретно зроблено з метою усунення кожного недоліку, відзначеного командиром.

6. Оцінки видів забезпечення записуються згідно з рішенням командира авіаційної частини на попередньому розборі польотів.

7. Командир авіаційної частини ставить свій підпис у журналі після усунення недоліків, які записані, але не пізніше дня попередньої підготовки до наступних польотів.”.

24. У тексті Правил слова “Каталог посадкових (вертолітних) майданчиків державної авіації України”, “Каталог П(В)М”, “посадковий майданчик” у всіх відмінках замінити відповідно словами “Каталог злітно- посадкових майданчиків державної авіації України”, “Каталог ЗПМ”, “злітно- посадковий майданчик” у відповідних відмінках.

Начальник Управління регулювання діяльності державної авіації України	М. Б. Кушнірук